

La infusió

Un conte de Carlota Gurt Daví

La tieta s'està asseguda a la saleta minúscula on passa les tardes i li ve de gust una infusió. També té un menjador gran amb un llum d'aranya i tres sofàs de color bordeus, però què hi ha de fer allà tota sola? L'espai li sobraria per tot arreu i seria un trist recordatori que no hi ha ningú més per omplir-lo. A més, amb els seus genolls, els sofàs només són un element decoratiu i prou. Que en fa d'anys que no s'hi asseu! Com que cada passa és un martiri, s'està a la saleta amb tot el que necessita a mà per evitar desplaçaments innecessaris: l'aigua, les ulleres, el llibre, un paquet de mocadors de paper, el comandament de la tele, el telèfon.

Però, inevitablement, de tant en tant s'ha d'aixecar. Perquè té ganes de prendre's un cafè o perquè ha d'anar al lavabo, perquè algú la ve a veure i ha d'obrir la porta o senzillament perquè li ve de gust anar una mica amunt i avall per agafar confiança amb el caminador i convèncer-se que pot anar sola pel món quan i com vulgui. Sí, el caminador. Quina andròmina. El caminador és la seva salvació i la seva condemna, la cadena que arrossega amb ella tant si vol com si no. De vegades, farta de carretejar-lo amunt i avall, s'emprenya, el deixa arraconat contra el sifonier de la saleta i s'aventura sense ajuda fins al lavabo o fins a la cuina. Però llavors s'assegura de portar penjant del coll el botó per avisar a emergències si caigués. Aquestes incursions l'esgoten però també li inflen una mica l'autoestima. Això de dependre dels altres la fastigueja. Sí, és clar que l'ajuda la Josita. Mare meva, com s'ho faria, si no, per anar a comprar o fer el dinar?, però tenir tot el sant dia algú rondant per casa és un atac a la intimitat. No perquè hagi de fer res mal fet, en absolut. Però la priva de sentir-se autònoma, independent, a més de les incomoditats pròpies de tota convivència: les dèries de l'altra, la diferència d'hàbits, que et donin conversa quan no en tens ganes i que no te'n donin quan a dins tens alguna cosa que t'explostarà si no la deixes sortir. Com s'ha de veure, ella que s'ha passat la vida

cuidant dels altres —la mare, el pare, el germà—, ella que va regalar de cor la joventut, la vida i el temps als altres, ara es troba gairebé impedita.

Es vol esbandir els pensaments tristos. Ja sap que no ajuden i li agrada ser positiva, però hi ha dies que li costa. I hi té tot el dret, què coi. I ara vol una infusió d'aquelles que li va enviar el seu amic de l'herboristeria. Diu que per a les articulacions és oli en un llum, que li acaba d'arribar directe del Vietnam, que se n'ha de prendre una cada dia. I ella se la vol prendre no pas perquè n'espera cap miracle —ja n'ha esperat massa i fa temps que hi ha deixat de creure—, sinó perquè sap que amb cada glop d'infusió, evocarà el seu amic i el record li farà companyia, que és just el que necessita quan l'assalten els pensaments ombrívols.

Així que crida la Josita. Que vingui. Que voldria una infusió. Però la Josita no respon. Ai, mare, si l'ha enviat a comprar aigua i quatre mongetes tendres per sopar. Té por que el cap no li comenci a ballar. Això no si us plau, com a mínim tenir el cap clar. S'aixeca de la cadira, s'aferra al caminador i avança fins a la cuina mirant d'invocar pensaments positius.

Per sort, just quan s'acaba de preparar la infusió, arriba la Josita i l'hi porta fins a la saleta. Per a ella, una cosa tan simple com portar una tassa es converteix en un problema de primera magnitud perquè el caminador és incompatible amb portar res a les mans. Cada vegada que la vida la posa en una situació que li recorda les seves circumstàncies, se sent una mica humiliada i combat la ràbia inútil que sent pensant en totes les persones que estima i en els moments bons que passa al seu costat.

Asseguda altre cop a la saleta, fa un primer glopet de la infusió. Té un gust peculiar, una mica cítric. Ara s'hi voldria posar unes gotetes de sacarina, però tornar fins a la cuina se li fa una muntanya i no gosa interrompre la Josita, que està a mig estendre una rentadora. Bah, tant és, la seva neboda deu estar a punt d'arribar. En el precís moment que ho pensa, truquen al timbre i veu que la Josira s'afanya cap a l'interfon i, ara sí, aprofita que la té allà mateix per demanar-li la sacarina.

La neboda, com sempre, ja arriba amb presses, només s'hi podrà estar una horeta que té una reunió i no sé què més. Sempre va de bòlit i totes les trobades són converses concentrades a ritme de txa-txa-txa. No se'n queixa pas. Encara sort que la va a veure! Ja ho sap que amb la vida moderna tots els nebots van de cul, com diuen ells. I ella se sent com un element més de la llista de coses per fer. Comprar detergent. Preparar la motxilla per a les colònies. Plegar la roba. Preparar la reunió. Treure diners. Demanar hora al logopeda. Visitar la tieta. Sí, tot això ja ho sap, però els troba a faltar i li sap greu que les visites siguin tan espaciades. Quan està trista i se sent sola, s'enfada, no pas amb els nebots, no, sinó amb el món, amb la vida moderna que ho deshumanitza tot.

Amb la neboda es passen seixanta minuts xerrant pels colzes. De la vida, de les emocions, de la feina, dels diners, dels nens, de les malalties, del coi de caminador i de la pelma de la Josita. Xerrant i rient. La reconforta parlar amb algú que l'entén i quan s'abracen per acomiadar-se, se li humitegen els ulls i nota que les endorfines generades per les rialles li fan pessigolles a la columna.

L'endemà quan s'aixeca, troba que els genolls li fan menys mal. Deu ser el temps. La humitat la mata, però amb temps sec, sempre es troba més lleugera. A mig matí, fa una de les seves incursions: des de la saleta fins a l'habitació del fons i quan torna no està rendida. Allò li aixeca l'estat d'ànim i s'anima a trucar a un dels nebots, que acaba de tornar de San Francisco, per fer-la petar. Mentre li explica detalls del viatge, ella tanca els ulls i deixa que la imaginació creui l'Atlàntic i s'envoli, però quan pengen, es queda una mica moixa. Hi ha tants llocs on hauria volgut anar. Veure món. Conèixer altres maneres de viure. Però ara ja és impensable. On vols que vagi amb el caminador? Si quatre tristes escales ja li suposen un obstacle feixuc. Si no va a veure la cunyada perquè s'han de baixar catorze escales per anar al lavabo. Si gairebé es perd el casament del seu nebot perquè l'ascensor s'havia espatllat i no és capaç de baixar a peu les desenes d'escales que separen el seu àtic del nivell de carrer. San Francisco. I un bé negre. Altre cop, un nus a la gola i mals pensaments. Es prepararà la infusió del dia.

I així van passant els dies, sense gaires novetats. Quan es tenen vuitanta anys, les novetats són l'excepció i la vida s'ensopeix en una rutina plàcida. Fins que al cap de set dies d'anar ofegant les penes i les alegries amb infusions vietnamites, s'adona que els genolls no li fan gens de mal i es passa el dia passejant per casa sense el caminador. L'endemà, en un moment d'eufòria, decideix baixar al bar de sota casa a fer un talladet. S'embadaleix observant la gent. Acostumada a veure sempre les mateixes persones —la Josita, els nebots, les dues amigues que encara no s'han mort, algun metge massa sovint—, el cervell se li dispara amb l'allau d'estímuls. Veure cares noves la revifa. Torna a casa i s'escarxofa en un sofà i després els prova tots, un darrere l'altre, rebolcant-s'hi com una nena petita.

Al cap de dues setmanes ja baixa al súper amb el carro d'anar a comprar. Li ha dit a la Josita que ja només cal que vingui un parell d'hores al matí, tot just per fer els plats, posar una rentadora i repassar una mica alguna de les habitacions. Se sent com una dona nova deambulant pels passadissos del súper, podent decidir què vol comprar, sense haver de donar explicacions a ningú. Es permet alguns capricis que el metge li té prohibits perquè no li van bé per a les articulacions. Paga amb un somriure radiant que la caixa agraeix. Li deixa propina, que pobreta quina merda de feina que té, i surt de l'establiment fent uns saltirons tímids, inaudits.

Arriba a casa triomfal, inflada d'orgull i mentre desa les coses als armaris, veu la capseta del te vietnamita i decideix preparar-se la dosi diària tot fent plans per a la tarda. Podria anar al cine. O mirar què programen al Liceu o al Palau. O visitar alguna exposició d'aquelles que llegeix al diari. O anar a visitar la cunyada, la de la casa amb les escales. Però quan obre la capseta del te, li agafa por. Ja no en queda gaire. Trucarà al seu amic i li farà la comanda més gran que pugui amb l'excusa que en vol regalar a totes les seves amigues. El truca de seguida per quedar-se tranquil·la.

Però es veu que aquestes herbes tarden de tres a quatre setmanes a arribar des que fas la comanda, que el proveïdor a més està tancat fins dilluns, que ja l'avisarà quan li arribi. I la tieta li voldria suplicar que s'afanyi, que ja no n'hi queda, però no vol que la pregui per una sonada. Qui se la creurà si explica el

que li ha passat? Diran que s'ho ha fet tot ella. Puja aquí i balla, els diria. Així que prefereix evitar situacions que l'obliguin a donar explicacions.

Torna a la cuina i calcula quantes infusions es podrà fer encara. Unes set o vuit, deu a tot estirar. Sent una opressió al pit, com si algú li estrenyés el cor amb un cordill. I si la partida nova no funciona? I si ha de tornar a contractar la Josita i a confinar-se a casa ara que ha ensumat la llibertat? I si ja no se'n troba, d'infusió d'aquesta? I si no és tan eficaç? I si només ha sigut el temps i no un coi d'infusió? Però com vols que una infusió t'hagi curat, insensata? Que t'has grillat o què? Si fos miraculosa, el món ho sabria, se la deuen prendre centenars, milers, milions de persones.

Mentre es renta les mans al lavabo, li sembla veure's la pell més llisa. S'acosta al mirall per confirmar-ho, però hi veu borrós. Tota la vida amb aquests culs de got. Es treu les ulleres per netejar-les i un món de llum i contorns definits l'estaborneix. Es veu al mirall amb una nitidesa com feia anys que no coneixia. Ara veu ben clar que les arrels dels cabells se li estan enfosquint i, per primer cop, es pregunta si deu estar somiant. Bé, no s'ho pregunta, n'està convençuda. Sent un vertigen que l'arrossega, li roda el cap i s'afanya cap a l'habitació per estirar-se.

La desperta el timbre de la porta al cap d'una estona, no sap quanta. Podria haver passat un minut o una setmana. El timbre torna a sonar. S'afanya pel passadís, gairebé corrent. És la neboda. Li obre la porta i després de les abraçades de rigor, la tieta li vomita tot el que li ha passat, entrebancant-se, amb la veu una mica tremolosa, sense saber si riure o plorar, angoixada i exultant. I la neboda l'hi confirma. Sí, té la pell més llisa i els cabells li neixen castanys.

S'abracen i ploren amb un únic testimoni mut: el caminador que, arraconat des de fa setmanes, està cobert de pols. Beneeix els nebots que té; són els fills que no ha tingut. Perquè de fills, potser encara n'hauria volgut, però de marit ni parlar-ne. Ara una dona pot tenir fills tota sola, però abans... abans era una altra cosa. Els temps han canviat i els homes també. Els homes de la seva joventut eren insuportables. Ella no volia ser l'esclava de ningú, només li hauria faltat això. Rentar calçotets i passar-se el dia cuinant, sargint, fregant. A canvi

de què? De l'amor? Quant dura l'amor? Les seves amigues casades no li fan cap enveja. Ella volia ser una dona lliure, moderna, va néixer en una època equivocada. Quina llàstima. I s'estreny ben fort contra la neboda que s'estima com una filla i li prega que li guardi el secret.

Aquella setmana amb prou feines trepitja casa seva, es passa el dia rondant, aprofitant el temps a fons. Però el diumenge es pren la darrera infusió i plora tota la nit.

Al cap de vuit dies, la Josita torna a entrar per la porta i la troba asseguda a la saleta, mirant la tele amb aire abatut, amb el caminador al costat de la taula. I tornen a la rutina que totes dues coneixen massa bé. La tieta s'envia missatges cada dia amb l'herborista. No té notícia del te vietnamita, i n'hi ofereix un de indonesi, la tieta el refusa dissimulant el desesper. A mesura que passen els dies, li sembla que tot plegat no va passar de debò i es convenç que ja no tornarà. Passa les nits en blanc i mica en mica aprèn altre cop a reconciliar-se amb la seva vida, a buscar-hi la part positiva, que sempre n'hi ha, a agrair les visites i l'ajuda de la Josita, a gaudir de les coses petites, a fer broma amb els nebots i a riure amb les amigues, com ha fet sempre. Fins que un dia un transportista truca a l'interfon i, amb penes i treballs, entra un palet de te vietnamita fins al rebost amb una nota del seu amic herborista: "Sorpresa!".

Unes setmanes més tard, la tieta agafa un avió cap a San Francisco. Després de tant patir, tot ha anat bé, tret d'un petit inconvenient que ja no recordava: la regla sempre ve en el pitjor moment i ara li toca buscar una farmàcia a corre-cuita per comprar un paquet de compreses. Avança a pas lleuger pel passadís de l'aeroport. Els ulls li espurnegen i somriu. Està preciosa, amb la cabellera castanya que li cau sobre les espatlles i el penjoll d'emergències que li reposa a l'escot per recordar-li que la vida és el present i la resta són cabòries innecessàries.